

АНАЛІЗ АКТИВІВ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»

ANALYSIS OF ASSETS AND WAYS FOR IMPROVING CREDIT ACTIVITY OF COMMERCIAL BANKS AT THE EXAMPLE OF PAYABLE “RAYFHAISEN BANK AVAL”

УДК 336.7

Слободянюк Н.О.д.е.н., доцент,
завідувач кафедри фінансів
та банківської справиДонецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського**Юнацький М.О.**к.е.н., доцент кафедри фінансів
та банківської справиДонецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського**Шелевер А.М.**студентка
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

У статті визначено економічну категорію «активи» та описані основні підходи до аналізу активів. Наведені групування активів банку дають можливість охарактеризувати якісний склад активів банку. Проведений аналіз складу та динаміки змін активів ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 рр. дав змогу визначити основну статтю, за рахунок якої відбулося збільшення активів банку, – кредити, що зумовило необхідність проведення аналізу структури кредитного портфеля банку. У структурі кредитного портфеля ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» найбільший обсяг кредитної заборгованості мали фізичні особи та підприємства торгівлі. На основі проведеного аналізу динаміки змін кредитного портфеля «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 роки за сегментами позичальників можна стверджувати про фактичне зменшення кредитування фізичних осіб та мікропідприємств на фоні «оздоровлення» кредитного портфеля, тобто зменшення резерву під зменшення корисності, що дає можливість оптимізувати структуру та доходність кредитного портфеля банку.

Ключові слова: активи банку, структура активів банку, кредитний портфель банку, кредит, сегментування кредитного портфеля, прибуток банку.

В статті определена экономическая категория «активы» и описаны основные подходы к анализу активов. Приведенные группировки активов банка дают возможность охарактеризовать качественный состав активов банка. Проведенный анализ состава и динамики изменений активов ОАО «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 гг. позволил определить основную статью, за счет которой произошло увеличение активов банка, – кредиты, что обусловило необходимость проведения анализа структуры кредитного портфеля банка. В структуре кредитного портфеля ОАО «Райффайзен Банк Аваль» наибольший объем кредитной задолженности имели физические лица и предприятия торговли. На основе проведенного анализа динамики изменений кредитного портфеля ОАО «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 годы по сегментам заемщиков можно говорить о фактическом уменьшении кредитования физических лиц и микропредприятий на фоне «оздоровления» кредитного портфеля, то есть уменьшения резерва под обесценение, что дает возможность оптимизировать структуру и доходность кредитного портфеля банка.

Ключевые слова: активы банка, структура активов банка, кредитный портфель банка, кредит, сегментирование кредитного портфеля, прибыль банка.

The article deals with the theoretical aspect of the economic category “assets of a commercial bank” and formulated practical recommendations for improving the banking activity of the banking institution, for example, PJSC “Raiffeisen Bank Aval”. In particular, it is noted that objective assessment and analysis of assets is a prerequisite for the successful operation of a financial institution. This is due to the fact that the results of active operations affect various areas of the organization: operational, financial, investment, and, consequently, reflected in key financial indicators. It is determined that the analysis of assets and their main component – loans, should be carried out in several stages. Firstly, a horizontal analysis that will allow you to study the dynamics of changes in total assets, including their individual articles. Secondly, a vertical analysis by which one can make an impression about the structure of the bank's assets by different classification features. It should also pay attention to the assessment of the structure of assets by income, which characterizes the bank's business activity and shows the level of income from different asset categories. Analysis of the composition and dynamics of changes in assets of PJSC “Raiffeisen Bank Aval” has proven that the bank managed to increase the total number of assets, which is a positive fact. These changes occurred primarily in terms of increasing the loan portfolio. The largest share in the structure of the loan portfolio is the loans granted to large enterprises. In the second place in terms of volume – loans to individuals. Revenues of PJSC “Raiffeisen Bank Aval” consist of interest income, commission income and income from trading in securities. An increase in interest income from loans to customers is a positive fact. On the other hand, with an increase in loans to customers by 31%, such an increase in interest income is insufficient. Reducing interest costs speaks of effective bank performance in attracting resources. The article provides recommendations for improving the efficiency of the banking institution. In particular, the ratio of the actual volume of loans at the level of 71% at the rate of 40% in the structure of the bank's assets, says the lack of diversification of the main activities of the banking institution. At the same time pay attention to the quality of the loan portfolio of the bank. The Bank should be more effective in reducing the share of old problem loans (write-offs, sales of bad debts, and repayment through collateral).

Key words: bank assets, bank loan portfolio structure, credit, segmentation of loan portfolio, bank profit.

Постановка проблеми. Від ефективності банківської системи багато в чому залежать темпи і масштаби економічного зростання країни. Саме ефективна банківська система має забезпечувати доступність значних обсягів капіталу для розвитку економіки країни. Надійне і стабільне функціонування банківської системи – одна з основних передумов подолання економічної кризи, реалізації стратегічних завдань економічної політики держави зі структурної перебудови економіки, подальшої інтеграції країни до світового економічного простору тощо.

В сучасних умовах ринкової економіки головним для кожної фінансово-кредитної установи є забезпечення прибутковості, рентабельність діяльності та позиція на ринку.

Об'єктивна оцінка та аналіз активів є необхідною умовою успішного функціонування фінансової установи. Це пов'язано з тим, що результати активних операцій впливають на різні сфери діяльності організації: операційну, фінансову, інвестиційну, а отже, в підсумку, відображаються на ключових фінансових показниках.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню проблем аналізу активів та кредитного портфеля банків присвячена велика кількість наукових праць. Значний внесок у розвиток цього питання у сфері банківського бізнесу зробили як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, такі як Ю.В. Коляда, Томас Р. Демарк, В.В. Вітлінський, А.А. Ліпанова, І.В. Буртняк, Г.П. Малицька. Але, зважаючи на наявність в Україні значної кількості банків, що перебувають у процедурі банкрутства, – питання формування ефективного кредитного портфеля у структурі активів банку потребує подальших досліджень.

Постановка завдання. Узагальнення теоретичних основ та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення кредитної діяльності комерційних банків на прикладі ПАТ «Райффайзен Банк Аваль».

Виклад основного матеріалу дослідження.

Активи – це ресурси, які контролюються банком як результат минулих подій, використання яких, ймовірно, сприятиме в майбутньому зростанню економічної вигоди. Це економічні ресурси, що перебувають у розпорядженні банку, використання яких, ймовірно, принесе в майбутньому дохід [1].

Банківські активи утворюються в результаті активних операцій банку, тобто розміщення власних і залучених коштів із метою одержання доходу, підтримки ліквідності і забезпечення функціонування банку.

Тобто головною метою дослідження активів комерційного банку є виявлення напрямів розміщення ресурсів банку, які приносять найбільший дохід.

Аналіз активів банку здійснюється за такими напрямками:

- вивчення динаміки зміни загальних активів, у тому числі окремих їх статей (горизонтальний аналіз);
- аналіз структури активів банку за різними класифікаційними ознаками (вертикальний аналіз);
- оцінка структури активів за дохідністю, що характеризує ділову активність банку;
- аналіз структури активів банку за ліквідністю та ризикованістю.

На основі горизонтального аналізу активних операцій банку аналізують зміни в динаміці через порівняння даних за різні періоди за:

- основними робочими активами, неробочими активами;
- витратами на власні потреби;
- іммобілізованими активами та коштами.

Наведені групування активів банку дають можливість охарактеризувати якісний склад активів банку [2].

І.П. Отенко вважає, що «вертикальний і горизонтальний аналізи активних операцій дають змогу виявити зміни у розподілі агрегованих ста-

тей балансу як у динаміці, так і у внутрішній структурі активних операцій балансу банку, і визначити, за рахунок яких операцій зросла (зменшилася) прибутковість (збитковість), виявити зміни (збереження пріоритетів у банківській діяльності)» [3].

Аналізуючи активи за ступенем ліквідності, необхідно виділити частку кожної групи активів за цією ознакою в загальних активах банку. При цьому особливу увагу звертають на питому вагу абсолютно ліквідних активів. Цей показник має бути в межах 20–25% (табл. 1).

За 2017 р. банку вдалося збільшити загальну кількість активів на 15,6% до 66 297 млн. грн., що є позитивним фактом. Ці зміни відбулися насамперед за рахунок збільшення кредитного портфеля на 8921 млн. грн., або на 31,9%.

Питома вага статті «кредити клієнтам» у структурі активу на кінець 2017 р. становила 55,6%. Другою за обсягом є стаття «грошові кошти та їх еквіваленти», яка на кінець 2017 року становила 10 297 млн. грн., або 15,5%.

За 2017 рік відбулося зменшення заборгованості кредитних установ на 2136 млн. грн., або на 21%. І в структурі активу вона займає 12,1%.

За 2017 рік спостерігається збільшення інвестиційних цінних паперів на 2347 млн. грн., що спричинило збільшення цієї статті в структурі балансу до 8,6%. Основні засоби на кінець 2017 року мають невелику питому вагу – 3,07%, і їх зміна за рік є незначною.

Отже, від ефективності організації кредитного процесу залежить результативність роботи банку загалом. В економічній літературі сутність кредитного процесу пов'язана із розробленням та реалізацією кредитної політики; організацією системи ризик-менеджменту банку для оцінки кредитних ризиків, супроводження кредитного портфеля; ухваленням порядку прийняття рішень щодо надання кредитів; юридичним супроводом кредитних справ.

Аналізуючи кредитний портфель «Райффайзен Банк Аваль» (табл. 2), можна дійти таких висновків.

За 2017 рік приріст «кредитів клієнтам» (за мінусом резерву під зменшення корисності) банку становив 8921 млн. грн. (або 31,9%). Однак слід відмітити, що це збільшення відбулося за рахунок скорочення резервів під зменшення корисності кредитів на 18 331 млн. грн.

Зменшення резервів здійснено шляхом списання безнадійних (непрацюючих) кредитів. Таким чином, банк «очистив» свій кредитний портфель: якщо на початку 2017 р. резерви становили 26 241 млн. грн. (майже половину розміру всього кредитного портфеля), то на початок 2018 р. вони становили 7911 млн. грн. (17,7% кредитного портфеля).

Найбільшу питому вагу в структурі кредитного портфеля мають кредити, надані великим

Таблиця 1

Аналіз складу та динаміки змін активів ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 рр.

Показник	01.01.2017 р.		01.01.2018 р.		Абсолютне відхилення, +,-	Відносне відхилення, %
	Абсолютне значення	Питома вага	Абсолютне значення	Питома вага		
Активи:						
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 292 755	17,94%	10 297 227	15,53%	4 472	0,0%
Торгові цінні папери	808 776	1,41%	1 127 477	1,70%	318 701	39,4%
Заборгованість кредитних установ	10 168 968	17,73%	8 032 433	12,12%	-2 136 535	-21,0%
Кредити клієнтам	27 923 626	48,68%	36 844 668	55,57%	8 921 042	31,9%
Активи призначені для продажу	55 275		56 170	0,08%	895	1,6%
Інвестиційні цінні папери:						
– за справедливою вартістю	3 380 399	5,89%	5 727 107	8,64%	2 346 708	69,4%
– наявні для продажу	1 172	0,00%	0	0,00%	-1 172	-100,0%
Інвестиційна нерухомість	160 627	0,28%	121 523	0,18%	-39 104	-24,3%
Основні засоби	1 972 930	3,44%	2 037 679	3,07%	64 749	3,3%
Нематеріальні активи	387 256	0,68%	408 995	0,62%	21 739	5,6%
Поточні активи з податку на прибуток	385 153	0,67%	535 046	0,81%	149 893	38,9%
Відстрочені активи з податку на прибуток	743 261	1,30%	31 643	0,05%	-711 618	-95,7%
Інші активи	1 084 439	1,89%	1 077 421	1,63%	-7 018	-0,6%
Всього активів	57 364 637	100,00%	66 297 389	100,00%	8 932 752	15,6%

Джерело: складено за [4]

Таблиця 2

Структура кредитного портфеля «Райффайзен Банк Аваль»

Показник	01.01.2017		01.01.2018		Зміна за рік	
	сума, тис. грн.	Питома вага, %	сума, тис. грн.	Питома вага, %	абсолютна, тис. грн.	відносна, %
Кредити клієнтам:						
Великі підприємства	32 182 281	59,4%	32 580 004	72,8%	397 723	1,2%
Малі підприємства	3 563 980	6,6%	2 814 076	6,3%	-749 904	-21,0%
Фізичні особи	16 447 125	30,4%	7 825 106	17,5%	-8 622 019	-52,4%
Мікро підприємства	1 972 051	3,6%	1 536 318	3,4%	-435 733	-22,1%
Всього:	54 165 437	100,0%	44 755 504	100,0%	-9 409 933	-17,4%
Мінус – резерв під зменшення корисності						
Великі підприємства	10 612 745	40,4%	3 345 135	42,3%	-7 267 610	-68,5%
Малі підприємства	1 845 146	7,0%	311 828	3,9%	-1 533 318	-83,1%
Фізичні особи	12 715 701	48,5%	3 939 158	49,8%	-8 776 543	-69,0%
Мікро підприємства	1 068 219	4,1%	314 715	4,0%	-753 504	-70,5%
Всього:	26 241 811	100,0%	7 910 836	100,0%	-18 330 975	-69,9%
Кредити клієнтам (скореговані):						
Великі підприємства	21 569 536	77,2%	29 234 869	79,3%	7 665 333	35,5%
Малі підприємства	1 718 834	6,2%	2 502 248	6,8%	783 414	45,6%
Фізичні особи	3 731 424	13,4%	3 885 948	10,5%	154 524	4,1%
Мікро підприємства	903 832	3,2%	1 221 603	3,3%	317 771	35,2%
Всього:	27 923 626	100,0%	36 844 668	100,0%	8 921 042	31,9%

Джерело: складено за [4]

підприємствам: 79,3%. Приріст цього показника становив 7665 млн. грн. (або 35,5%). На другому місці за обсягом – кредити фізичним

особам – 10,5%. Їхня частка за 2017 рік дещо зменшилася на 2,9%, та і приріст був незначним: 4,1%.

Для аналізу доходності і прибутковості банківської установи необхідно провести аналіз консолідованого звіту про прибутки та збитки ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 рр. (табл. 3)

Аналізуючи «Звіт про прибутки та збитки», слід зазначити, що основним джерелом формування прибутку банку є чистий процентний дохід. За 2017 рік він становив 5692,5 млн. грн. При цьому чистий комісійний дохід становить 2344,4 млн. грн., а непроцентні доходи – 480,7 млн. грн. Чистий прибуток за 2017 рік становить 5319,02 млн. грн.

Доходи ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» складаються з процентних доходів, комісійних доходів і доходів від торгівлі цінними паперами. Збільшення процентних доходів від кредитів клієнтам на 397 826 тис. грн., або на 7%, є позитивним фактом. З іншого боку, за збільшення обсягу кредитів клієнтам на 31% такий приріст процентних доходів є недостатнім. Це можна пояснити, по-перше, зменшенням рівня кредитних ставок через здешевлення ресурсів, по-друге, великою часткою непрацюючих кредитів.

Доходи від операцій із кредитними установами закономірно зменшилися на 225 665 тис. грн., або на 20%, оскільки, як видно з табл. 3, кредитний портфель заборгованості кредитних установ зменшився на 2136 млн. грн., або на 21%.

Зменшення процентних витрат говорить про ефективну роботу банку із залучення ресурсів: за зростання залучених ресурсів на 16% процентні витрати зменшилися на 22%.

Таким чином, чисті процентні доходи ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 рр. збільшилися на 852 489 тис. грн., або на 18%.

У зв'язку з великою кількістю збанкрутих підприємств в Україні перед банком постає складне завдання з пошуку нових платоспроможних клієнтів. Тому слід відмітити позитивний момент щодо збільшення чистих комісійних доходів банку на 447 703 тис. грн., або на 24%.

Кожний господарюючий суб'єкт метою своєї діяльності ставить отримання прибутку, тому збільшення прибутку за 2017 рік на 1 601 596 тис. грн., або на 43%, говорить про досягнення поставлених

Таблиця 3

**Аналіз консолідованого звіту про прибутки та збитки
ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 рр.**

Показник	2016	2017	Абс. від., +/-	Відн. відх., %
Процентні доходи				
Кредити клієнтам	5 159 406	5 557 232	397 826	7,71
Заборгованість кредитних установ	1 127 146	901 481	-225 665	-20,02
Цінні папери	425 174	693 630	268 456	63,14
	6 711 726	7 152 343	440 617	6,56
Процентні витрати				
Заборгованість перед клієнтами	(1 495 127)	(1 249 346)	-245 781	-16,44
Заборгованість перед кредитними установами	(276 332)	(210 515)	-65 817	-23,82
Субординований борг	(99 290)	-	-99 290	
	(1 871 733)	(1 459 861)	-411 872	-22,00
Чисті процентні доходи	4 839 993	5 692 482	852 489	17,61
Резерв під зменшення корисності кредитів	28 515	1 682 001	1 653 486	5798,65
Чисті процентні доходи після резерву під зменшення корисності кредитів	4 868 508	7 374 483	2 505 975	51,47
Комісійні доходи	2 934 552	3 849 766	915 214	31,19
Комісійні витрати	-1 037 828	-1 505 339	-467 511	45,05
Чисті комісійні доходи	1 896 724	2 344 427	447 703	23,60
Непроцентні доходи	796 628	480 758	-315 870	-39,65
Непроцентні витрати	(3 475 337)	(3 676 025)	-200 688	5,77
Прибуток до оподаткування	4 086 523	6 523 643	2 437 120	59,64
Витрати з податку на прибуток	(369 098)	(1 204 622)	-835 524	226,37
Прибуток за рік	3 717 425	5 319 021	1 601 596	43,08
Припадає на:				
– акціонерів Банку	3 752 880	5 327 168	1 574 288	41,95
– частку неконтролюючих акціонерів	(35 455)	(8 147)	27 308	-77,02
	3 717 425	5 319 021	1 601 596	43,08
Прибуток на акцію				
Чистий та скоригований прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0610	0,0866	0,0256	41,97

Джерело: складено за [4]

завдань керівництвом банку. Прибуток на 1 акцію також зріс майже на 42%.

Ціль аналізу структури активів банку полягає у виявленні достатності рівня диверсифікованості активних операцій банку й оптимальності їхньої структури; попередньому визначенні ступеня залежності банку від розвитку зовнішньої ситуації на різних сегментах ринку банківських послуг і продуктів, а також від загальноекономічних і регіональних тенденцій. Диверсифікованість – це розподіл банком наявних ресурсів між різноманітними об'єктами з метою зниження ризику втрат і в надії одержати більш високий дохід. Диверсифікованими будуть активи банку, які рівномірно розміщені в різні напрями. Недиверсифікованими – активи, у структурі яких яка-небудь одна із груп буде займати понад 50%. Диверсифікованість як інструмент зниження банківських ризиків є дуже важливою характеристикою діяльності банку, тому що тільки наявність різних напрямів вкладень ресурсів у структурі може вберегти банк від системних і ринкових ризиків [5].

За методикою Л.Фю Сухової оптимальною вважається така структура активів банку (табл. 4):

- високоліквідні активи, у числі яких – залишки коштів у касі, всі кошти на кореспондентських рахунках – коефіцієнт концентрації близько 0,3;
- надані кредити – $K_k = 0,4$;
- всі вкладення в цінні папери – не більше $K_k = 0,10-0,12$;
- основні кошти й нематеріальні активи – $K_k = 0,17-0,18$;
- інші активи – K_k не більше $0,02-0,03$ [6, с. 79].

Загалом за величиною коефіцієнта концентрації можна дійти таких висновків:

1. Банк підтримує статтю «грошові кошти та їх еквіваленти» на рівні нижче нормативного (16,21% за нормативу 30%), але враховуючи, по-перше, високий рівень надійності банківської установи, що у разі необхідності дає можливість залучити необхідні кошти на міжбанківському ринку або у НБУ, а по-друге, наявність іноземних акціонерів, які мають можливість завжди підтримати ліквідність свого банку в Україні, це не є суттєвим.

2. Співвідношення фактичного обсягу кредитів на рівні 71% за нормативу 40% говорить про відсутність диверсифікації основної діяльності банківської установи. При цьому слід звернути увагу на якість кредитного портфеля банку. За даними «Райффайзен Банку Аваль» та НБУ станом на кінець 2018 р. частка непрацюючих (безнадійних) кредитів «РБА» становила 32% за 56% – загалом по банківській системі.

3. Частка цінних паперів у структурі активу (факт 9,33%) відповідає нормативному значенню 10%.

4. Слід більш уважно розглянути невідповідність нормативним значенням частки основних засобів у структурі активів банку. Так, фактичне значення (3,21%) приблизно в 6 разів менше за нормативне (18%). Одним із пояснень такої ситуації може бути оптимізація оподаткування, коли банк орендує приміщення у пов'язаних осіб, що дає змогу списувати витрати на оренду приміщень. Іншою причиною може бути неможливість купити в центральних частинах міст приміщення, що відповідали б вимогам банку щодо іміджу, площі, планування приміщень тощо.

Висновки з проведеного дослідження. Станом на кінець 2017 року чисті активи банку сягали 67 млрд грн. Зростання розміру активів на 9,7 млрд грн за рік зумовлено такими чинниками: оптимізація структури активів; заміщення низькодохідних активів (у тому числі в іноземній валюті) на високодохідні в національній валюті, зокрема, інвестування в депозитні сертифікати НБУ; робота з проблемною заборгованістю.

Розмір кредитного портфеля на кінець 2017 року становив 36,8 млрд грн. Його зростання відбулося переважно за рахунок кредитів, наданих корпоративним клієнтам. За рік відбулося скорочення обсягу резервів під зменшення корисності на 18,33 млрд. грн за рахунок проведення ефективної роботи щодо зменшення частки старих проблемних кредитів (списання, продаж проблемної заборгованості, погашення за рахунок продажу застави).

Таблиця 4

Агрегована структура активів ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016–2017 рр.

Показник	2016 р.	2017 р.	Структура, %		
			2016 р.	2017 р.	Норматив K_k
Активи:					
Грошові кошти та їх еквіваленти	10292755	10297228	19,31	16,21	30%
Заборгованість кредитних установ	10168968	8032433	19,08	12,64	40%
Кредити клієнтам	27923626	37348686	52,39	58,79	
Інвестиційні цінні папери:	3 380 399	5 925 271	6,34	9,33	10%
Основні засоби	1972930	2037965	3,70	3,21	18%
Інші активи	1084439	1050930	2,03	1,65	2%
Всього активів	53 303 204	63 529 324	100,00	100,00	

Джерело: складено за [4]

Банк характеризується значним приростом активів. Основу приросту активів становило збільшення обсягів кредитування. Вторинним резервом для банку слугують цінні папери. Маючи невеликий інвестиційний портфель (9,7% від підсумку), банк виступає як дилер на ринку цінних паперів.

У 2017 році банк продемонстрував один із найкращих фінансових результатів у банківській системі України – чистий прибуток після оподаткування досяг 5,3 млрд грн. Покращення результату діяльності відбулося здебільшого за рахунок скорочення витрат на резерви під зменшення корисності кредитів.

Загалом у процесі цього дослідження ми з'ясували, що для стабільного і сталого розвитку комерційному банку необхідні значні обсяги активів і пасивів, а також якісна методика управління цими ресурсами.

Також хотілося б ще раз підкреслити, що нині в умовах світової фінансової кризи вкрай актуально стає проблема адекватної оцінки стійкості комерційного банку та від якості і ретельності її проведення залежить, чи зможе банк «вистояти» в умовах фінансової кризи чи ні.

У процесі дослідження нами були проаналізовані показники активів та кредитного портфеля комерційного банку, які знаходяться в постійному русі. У зв'язку зі зміною зовнішньої економічної кон'юнктури, що впливає на діяльність комерційного банку, аналіз фінансових показників потребує подальшого і постійного дослідження.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» 07.12. 2000р. № 2121-III / Верховна Рада України. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. (дата звернення: 10.02.2019).
2. Вовчак О.Д. Банківська справа: Навч. посіб. / О. Д. Вовчак, Н. М. Руцишин. Львів: «Новий Світ – 2000», 2008. 560 с.

3. Отенко И.П. Анализ деятельности коммерческих банков / И.П. Отенко. Х.: Изд. ХГЭУ, 2001. 156 с.

4. Річна інформація емітента цінних паперів ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2016-2017 роки. ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»: веб-сайт. URL: https://www.aval.ua/f/1/about/bank_reports/AR2017_UKR.zip (дата звернення: 10.02.2019).

5. Міщенко В.І., Слав 'янська Н.Г., Коренєва О.Г. Банківські операції: Підручник. 2-е вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2007. С. 155–175.

6. Шийко В.І. Оцінювання управління ліквідністю банківських установ. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 12. С. 68–74. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2018.pdf (дата звернення: 10.02.2019).

REFERENCES:

1. Zakon Ukrayiny. (2000) "Pro banky i bankivs'ku diyal'nist'" ["On Banks and Banking". Law of Ukraine] 07.12. 2000. № 2121-III. – [Electronic resource]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. (accessed 10 February 2019)
2. Vovchak O.D., Ruschys'hyn N. M. (2008) Bankivs'ka sprava. Navchal'nyy posibnyk [Banking. Tutorial]. Lviv: "Novyy Svit – 2000". (in Ukrainian)
3. Otенko I.P. (2001) Analiz deyatel'nosti kommerchenskikh bankov [Analysis of the activities of commercial banks]. Kharkov: HGEU. (in Russian)
4. PJSC "Raiffeisen Bank Aval". (2018) Richna informatsiya emitenta tsinnykh paperiv PAT "Rayffayzen Bank Aval"» [Annual information of the issuer of securities of PJSC "Raiffeisen Bank Aval"]. – [Electronic resource]. Available at: https://www.aval.ua/f/1/about/bank_reports/AR2017_UKR.zip (accessed 10 February 2019)
5. Mischenko V.I., Slav'yanska N.G., Korenev O.G. (2007) Bankivs'ki operatsiyi. Pidruchnyk [Banking Transactions. Textbook]. Kyiv: Znannya. (in Ukrainian)
6. Shyyko V.I. (2018) Otsinyuvannya upravlinnya likvidnistyu bankivs'kykh ustanov [Assessment of Liquidity Management of Banking Institutions]. Investytsiyi: praktyka ta dosvid, (electronic journal), no. 12, pp. 68-74. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2018.pdf (accessed 10 February 2019).

Slobodyanyuk Nataliya

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Finance and Banking Department
Donetsk National University of Economy and Trade
named after M. Tugan-Baranovsky

Yunatskyi Marian

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Finance and Banking
Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky, Kryvyi Rih, Ukraine

Shelever Alina

Student
Donetsk National University of Economy and Trade
named after M. Tugan-Baranovsky

**ANALYSIS OF ASSETS AND WAYS FOR IMPROVING CREDIT ACTIVITY
OF COMMERCIAL BANKS AT THE EXAMPLE OF PAYABLE “RAYFHAISEN BANK AVAL”**

The purpose of the article. Generalization of theoretical foundations and development of practical recommendations for improving the lending activity of commercial banks, for example, PJSC “Raiffeisen Bank Aval”.

Methodology. Research methods are based on general scientific and fundamental positions of economic theory and financial science. To achieve the goal and to solve the problems, the following methods were used: theoretical generalization, scientific abstraction and system analysis – for the further development of the theoretical foundations of the formation of assets and the loan portfolio of the banking institution graphic – for the visual representation and schematic representation of the main categories of assets of the banking institution in Ukraine.

Results. The article defines the economic category of “assets” and describes the main approaches to asset analysis. In particular, it is noted that on the basis of horizontal analysis of active bank operations, changes in dynamics are analyzed by comparing data for different periods. Comparison of data allows to detect deviations in absolute amount and in percentage for: main working assets; non-working assets; expenses for own needs; immobilized assets and funds. The given grouping of bank assets gives an opportunity to characterize the qualitative composition of bank assets.

The analysis of the composition and dynamics of changes in assets of PJSC “Raiffeisen Bank Aval” for 2016–2017 allowed to determine the main article, due to which there was an increase in bank assets – loans, which in itself led to the need to analyze the structure of the bank’s loan portfolio. The analysis of the structure of the loan portfolio of PJSC “Raiffeisen Bank Aval” in the branches of the economy makes it possible to assert that the largest volume of credit debt in the bank was made by individuals and enterprises of trade. On the basis of the analysis of the dynamics of changes in the loan portfolio of Raiffeisen Bank Aval for 2016–2017, according to the segments of borrowers, it can be stated that the actual reduction of lending to individuals and micro enterprises on the background of “improving” the loan portfolio, that is, reducing the provision for depreciation, which makes it possible to optimize the structure and profitability of the bank’s loan portfolio. The main criterion for analyzing the choice of a banking institution is reliability, which is achieved first of all through the indicators of liquidity and solvency, which in turn correlate with the state of assets of the banking institution.

Practical implications. The practical value of the results obtained is to provide recommendations for improving the lending activity of commercial banks.

Value/originality. In the process of research, we analyzed the indicators of assets and loan portfolio of a commercial bank, which are in constant motion. Due to the change in the external economic environment affecting the activities of the commercial bank, the analysis of financial indicators requires further and continuous research.